

MALTA

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

**GUDIKATUR DR.
GRAZIO MERCIECA**

Seduta tat-22 ta' Settembru, 2003

Talba Numru. 64/2003

Frank Borg

vs

Carmen Bajada

It-Tribunal;

Ra l-avviz tat-talba li jghid hekk:

“Illi l-konvenuta ghandha thallas lill-attur tmien mija u hamsa u disghin lira Maltin u sittin centezmu (Lm895.60) rappresentanti danni sofferti mill-attur in konsegwenza ta' incident awtomobilistiku bejn il-vetturi Audi bin-numru ta' registrazzjoni GAH 887 misjuqa mill-attur u Seat Ibiza numru ta' registrazzjoni GAM 479 misjuqa mill-konvenuta fi Triq Santu Pietru, Gharb, Ghawdex fis-sitta ta' fil-ghaxija fil-wiehed u ghoxrin ta' Mejju tas-sena elfejn u tnejn (21.5.2002) ghall-liema incident il-konvenuta kienet unikament responsabbli minhabba imperizja, negligenza, traskuragni u nuqqas ta' tharis tar-regolamenti tat-traffiku.

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi l-konvenuta giet inutilment interpellata sabiex thallas anke permezz ta' l-Itra Legali tal-25 ta' Gunju 2002 u l-Itra Ufficjali tal-5 ta' Mejju 2003 izda dan inutilment;

Bl-ispejjez, ta' l-Itra Legali tal-25 ta' Gunju 2002 u l-Itra Ufficjali tal-5 ta' Mejju 2003, liema ittra ufficjali giet notifikata lill-kumpanija assiguratrici AXA Assurances ghal kull fini u effett tal-ligi; bl-imghaxijiet u bir-riserva ta' kull dritt u azzjoni kompetenti lill-attur skond il-Ligi;

Il-konvenuta ingunti ghas-subizzjoni.”

Ra r-risposta:

“Illi l-esponenti ma tahtix ghall-incident de quo u l-htija ghandha tigi akkollata principalment lill-attur u ghaliex l-incident sehk tort u htija kemm tal-attur u tal-konvenuta u dan peress illi ghalkemm fil-mument tal-habta kemm l-attur kif ukoll il-konvenuta kienu fuq il-crown of the road, fil-mument illi z-zewg sewwieqa setghu jindunaw b'xulxin kien l-attur illi kien qieghed isuq fuq in-naha l-hazina (wrong side) tat-triq. Naturalment meta is-sewwieqa ghafsu l-brakes, il-vetturi baqghu mexjin linja dritta; u peress illi fl-inhawi it-triq fiha liwja lejn ix-xellug fid-direzzjoni li fiha kienet isuq il-konvenuta iz-zewg vetturi spiccaw pjuttost fuq il-crown of the road. Dan pero' ma jistax inehhi mill-fatt illi originarjament kien l-attur illi qieghed isuq fuq il-karreggjata tal-esponenti u jimblokkalha il-karreggjata. Ghalhekk it-talbiet attrici ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kollha kontra l-istess attur ghaliex infondati fid-dritt u fil-fatt;

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt.”

Ra l-kontro-talba:

“Peress illi l-incident de quo gara unikament tort u htija tal-attur, illi kien qieghed isuq fuq in-naha l-hazina tat-triq, kif jigi dettaljatament pruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza u ghalhekk kien qieghed jostakola l-karreggjata tal-konvenuta u holqilha sitwazzjoni subitanja, b'mod illi l-

Kopja Informali ta' Sentenza

konvenuta ma setghatx tevita l-incident, u ghalkemm brejkjat ma kienx fadal distanza sufficjenti sabiex iz-zewg vetturi jieqfu minghajr ma jahbtu ma' xulxin.

Ghid inti attur ghaliex ma ghandux dan it-Tribunal jiddikjarak unikament responsabbli ghall-incident imsemmi, u jikkundannak thallas lill-konvenuta id-danni kollha sofferti minnha tort ta' dan l-incident.”

Sema' l-provi mressqa mill-partijiet kontendenti;

Acceda fuq il-post tal-incident biex seta' jiehu konjizzjoni diretta tal-istess;

Ikkunsidra:

Illi l-fatti konnessi mal-incident huma dawn:

1. L-incident sehh fi Triq Santu Pietru li tghaddi mir-rahil tal-Gharb u tibqa' sejra lejn ir-rahil ta' San Lawrenz. Meta t-triq tasal lejn it-tarf tal-Gharb hija tiffirma ruhha fi pjazza zghira imdawwra bil-bini imbaghad tidjiegq hesrem fuq in-naha tal-lemin fid-direzzjoni ta' San Lawrenz fil-punt fejn jieqaf il-bini; tibqa'sejra ghad-dritt ghal distanza ta'circa tmien metri u cioe' sa fejn hemm passagg tar-raba fuq in-naha tax-xellug u fejn sehhet il-habta imbaghad tikser lejn il-lemin. Iz-zewgt ignub ta' din il-parti tat-triq huma ta' konfigurazzjoni irregolari b'hitan tas-sejjiegh baxxi u in parti imgarrfin. Il-parti karreggjabbli f'din il-parti tat-triq hija wiesa circa erba' metri.
2. Minhabba l-liwja, il-vizwali ta' min ikun gej mid-direzzjoni ta' San Lawrenz twassal sal-istess liwja filwaqt li l-vizwali ta' min ikun gej mill-Gharb hija xi ftit ahjar (ara d-depozizzjoni tas-Surgent Frank Gauci) kif anke kkonstata t-Tribunal meta mar fuq il-post tal-incident.
3. Meta z-zewg sewwieqa bdew jirreagixxu biex jevitaw il-habta, huma kienu t-tnejn fuq sajdhom tat-triq, boghod circa metru mill-gemb tat-triq, ghalkemm l-attur qal li seta' kien isuq ghan-nofs tat-triq qabel applika l-brejk.
4. is-sewwieqa kienu qeghdin ghaddejjin bl-istess speed tant li press-a-poko hallew l-istess tul ta' brake-

marks. Dawn jindikaw li kienu ghaddejjin bl-40 km fis-siegha u li lemhu lil xulxin minn circa 17-il metru boghod. Dan ifisser ukoll li l-attur lemah lill-konvenuta meta kien ghadu fil-parti l-wiesa' tat-triq. L-attur allega li huwa lahaq waqaf u l-konvenuta waqfet biss ghax habtet fih u ghalhekk hija kienet gejjja bi speed oghla minn tieghu. Dan ma jirrizultax billi l-brake-marks tal-vettura tal-attur iwasslu sa taht ir-roti ta'quddiem. Kieku l-attur kien wieqaf u l-konvenuta dahlet go fih, il-vettura tieghu kienet tintefa'xi ftit lura bl-impatt – haga li ma sehhitx. Anke t-trab tal-habta jinstab ezattament taht il-faccata tal-vettura tal-attur kif murija fl-iskizz u dan ukoll jindika li mal-habta l-karozzi waqfu u daru ftit gradi *anticlockwise* min-naha ta' wara taghom. Iz-zewg karozzi ghalhekk irreagixxew b'mod ferm simili mal-impatt u dan juri pjuttost li t-tnejn li huma kienu ghadhom mixjin meta sehhet il-habta.

5. fil-post fejn sehhet l-incident, it-triq hija wiesa' ezatt kemm jghaddu zewg vetturi minn ma' gemb xulxin. Izda dan ma jistghux jaghmluh hlief jekk ikunu ghaddejjin imhaxxknin mal-hitan u bi speed baxx u b'attenzjoni kbira.

Ikkunsidra:

Illi kif tajjeb osservat il-Prim'Awla tal-Qorti Civili, ippreseduta mill-Imhalef (Iktar tard Prim Imhalef) J Said Pullicino, in re **Aaron Scicluna vs Paul Azzopardi (15.01.1993)** sewwieq fi triq imserrpa tal-kampanja ghandu jsuq b'attenzjoni mill-iktar kbira. Il-Qorti qalet li bit-tidwir li kien fiha t-triq, is-sewwieqa ma setax ikollhom veduta cara tat-traffiku li jkun gej fuqhom. Kellhom jaghmlu uzu tajjeb mill-horn taghhom. It-triq bilkemm kienet wiesa' bizzzejjed biex jghaddu zewg karozzi. Il-Qorti qalet li ma setghetx tistabbilixxi l-htija billi tiffissa l-linja medjana sal-ahhar millimetru. Ghalhekk ir-responsabilita' ghall-incident giet spartita mill-istess Qorti nofs bin-nofs.

F'din il-kawza, il-konvenuta qalet li daqqet il-horn kemm a tempo vergine kif ukoll quddiem dan it-Tribunal, u qalet li imdorrija taghmel hekk kull meta tghaddi minn dik il-parti tat-triq. Dan ma giex kontradett mill-attur.

Illi min-naha tieghu, l-attur messu ta l-precedenza lill-konvenuta biex din tohrog mill-parti d-dejqa tat-triq. Kif inghad huwa lemaghha minn circa 17-il metru boghod u cioe' meta kien ghadu fil-parti l-wiesa' tat-triq.

Illi l-velocita' ta' 40 km fis-siegħa hija entro l-limitu ta' velocita' konsentita mil-ligi anke għal inhawi mibnija. Min-naha l-oħra, l-ispeed koncess bir-regolamenti huwa l-massimu, u s-sewwieq għandu jilhaq dan l-ispeed biss jekk ikun prudenti li jilhqu fic-cirkostanzi partikolari tal-kaz, u in ispecje tenut kont tan-natura, kundizzjoni, uzu u konfigurazzjoni tat-triq, u tal-kwantita' tat-traffiku li f'dak il-mument ikun qed juza' jew jista jkun qed juza dik it-triq. U kif jghid majjstralment l-imhallel (lktar tard Prim Imhallel) Luigi Camilleri fl-Appell Inferjuri 2 ta' Frar 1928 Bernardo Zammit vs Revdo. Don Edgardo Salamone – Kollezz Vol XXVII.i.988 : *ed e' certo che il regolamento non ha per ispirito di permettere a chi pur si attenesse alle sue varie disposizioni di cagionare impunemente danni ad altri Quando tali danni si potessero da costui prevenire ed impedire.*

Kull sewwieq huwa marbut bl-artiklu 80 tal-Kodici tal-Pulizija (fost oħrajn): *Hadd ma jista' jsuq vettura b'giri bla qies jew waqt li jkun xurban, jew jagħmel hsara lil hwejjeg haddieħor b'sewqan mhux xieraq jew bi htija oħra tieghu – anke jekk ikun qieghed isuq entro l-limiti massimi ta' velocita'.*

Ma hemmx dubbju li z-zewg sewwieqa kienu imprudenti li jghaddu minn dik il-parti tat-triq b'dik il-velocita' u, kif fuq spjegat, kien imprudenti għall-attur li ma tax id-dritta lill-konvenuta. Tajjeb għamlet il-konvenuta li daqqet il-horn, għax dan seta' serva biex l-attur għafas il-brejkijiet u giet evitata habta ikbar. Imma dan ma kienx bizzejjed. Messha naqqset hafna l-ispeed meta avvicinat il-liwja.

Illi kif jirrapporta c-Charlesworth & Percy, *On Negligence (Sweet & Maxwell 1997) para 9-221 when there is a collision between two motor vehicles in the highway and there is no evidence pointing to one driver being any more to blame than the other, the proper inference to be drawn*

Kopja Informali ta' Sentenza

is that they are both to blame (Baker v Market Harborough Industrial Co-Operative Soc 1953 1. WLR 1472; Howard v Bemrose 1973 RTR 32, C. A.

Ir-responsabilita' ghandha ghalhekk tigi spartita nofs bin-nofs bejn il-partijiet.

Ma kienx hemm kontestazzjoni dwar il-quantum tal-hsarat sofferti miz-zewg partijiet rispettivi. Izda ghar-rigward tal-allegata kiri ta' karozza mill-attur, din hija ghal perjodu ferm esagerat – hames xhur – liema perjodu seh għax l-attur ma kellux flus. Milli jidher seh ukoll għax ma kellux xi għagħga partikolari billi kien jissellef (huwa jghid bil-flus) diversi karozzi minghand xi hbieb. L-anqas gharaf jghid bil-kemm kien suppost jikri dawn il-vetturi. It-Tribunal ihoss li b'danakollu xi obligazzjoni nkorra l-attur u ghalhekk sejjer jaghtih LM4 ghal tletin jum għall-kiri tal-karozza. Ghalhekk l-attur sofra total ta' danni ta' LM565 li minnhom ghandu jircievi LM282.50 minghand il-konvenuta. Min-naha l-oħra l-konvenuta sofriet LM680 li minnhom ghandha tircievi LM340 minghand l-attur.

Ghaldaqstant it-Tribunal jaqta' u jiddeciedi billi jilqa' t-talba tal-attur limitatament għas-somma ta' LM282.50 komputata kif fuq spjegat; jilqa' l-kontro-talba tal-konvenuta limitatament għas-somma ta' LM340 u bi tpacija tat-talba mal-kontro-talba jikkundanna lill-attur ihallas lill-konvenuta s-somma ta' LM57.50. Spejjez ta' din il-kawza jinqasmu nofs bin-nofs bejn il-partijiet.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----